

בש"פ 7651/23 - ואאל גמאל נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 7651/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

העורר: ואאל גמאל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים במ"ת 34201-09-23 שניתנה ביום
12.10.2023 על-ידי כבוד השופט י' מינטקביץ

תאריך הישיבה: ט"ז בחשון התשפ"ד (31.10.2023)

בשם העורר: עו"ד עבדאללה זאיד

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

לפניי ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט י' מינטקביץ) במ"ת 34201-09-23 מיום 12.10.2023. בגדרה, הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע לערר והערר

1. ביום 14.09.2023 הוגש נגד העורר וארבעה נוספים כתב אישום שעניינו בעבירות בנשק. כתב האישום מונה שבעה אישומים, לעורר מיוחסים שניים מתוכם, ובגינם מיוחסות לו עבירות סחר בנשק לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); נשיאת נשק ותחמושת לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין; יורי מנשק חם בנסיבות מחמירות לפי סעיף 340א(ב)(1) לחוק העונשין. בתמצית, כל אחד מהאישומים המיוחסים

עמוד 1

לעורר פורט עסקה למכירת אקדח מהעורר לידי סוכן משטרתי, בסך של עשרות אלפי ש"ח בתיווכו של נאשם נוסף בהליך (להלן: נאשם 1). באחת מן העסקאות, אף ירה העורר שני כדורים לאוויר דרך חלון אחורי של רכב, לצורך 'בדיקת הנשק'.

2. ביום 10.10.2023, וברקע לבקשת המשיבה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, הודיע העורר לבית משפט קמא כי הוא כופר בסמכותו של בית המשפט לדון בעניין, משהעסקאות שמיוחסות לעורר בוצעו בחברון; וכי הוא כופר גם בקיומן של ראיות לכאורה הקושרות אותו לביצוע העבירות המיוחסות לו.

3. בהחלטתו מיום 12.10.2023 נעתר בית משפט קמא לבקשת המשיבה והורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטה זו, נדחתה טענת העורר ביחס להיעדר סמכותו, מכיוון שגם אם העבירות המיוחסות לעורר הושלמו בחברון, הרי שלפחות חלקן של התבצע בישראל. זאת מכיוון שלעסקאות קדמו פגישות בין נאשם 1 לסוכן שבוצעו בישראל ושיחות שכללו גם את העורר, שהתבצעו כאשר הסוכן נמצא בישראל. טענת היעדר הסמכות נדחתה אף בשים לב לכך שנאשם 1 הוא תושב ישראלי. בנוסף, נדחתה טענת העורר נגד קיומן של ראיות לכאורה, שלפיה יש קושי בזיהוי כמי שהיה חלק בביצוע העבירות. בין היתר, נקבע, כי קיים זיהוי חד משמעי של העורר על-ידי הסוכן – כעולה מהודעותיו. זאת, בהסתמך על הפגישות, השיחות, והעובדה שהעורר אישר כי המספר ממנו בוצעו השיחות הללו הוא מספר הטלפון שלו. לבסוף, קבע בית המשפט כי קיימת עילת מעצר מובהקת, וכי ישנה אף חזקת מסוכנות סטטוטורית, ושאינן מקום לשקול חלופת מעצר בעניינו של העורר, שמקום מגוריו בחברון.

4. למען שלמות התמונה יצוין כי נאשמים 1 ו-5 נעצרו גם כן עד תום ההליכים המשפטיים נגדם, בהחלטת בית משפט קמא מיום 12.10.2023; וכי נאשמים 2 ו-3 נעצרו עד תום ההליכים בהסכמתם, בהחלטות ימים 23.10.2023 ו-29.10.2023, בהתאמה.

5. כאמור, הערר שלפניי נסוב על החלטת בית משפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו.

6. בערר, וכן בדיון שנערך לפניי ביום 31.10.2023, טען העורר כי שגה בית משפט קמא משקבע שיש לו סמכות לדון בהליך, ומשקבע כי קיימות ראיות לכאורה, נוכח קושי בזיהוי העורר כמי שביצע את העבירות. בנוסף, נטען כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו בדבר מסוכנות העורר שהתקבלה מבלי להעמיק במקרה הקונקרטי ומבלי לתת את הדעת לכך ש"מדובר בהסתבכות ראשונה [של העורר] עם החוק [...] [ו] שהנשקים עברו למשטרת ישראל ולא לגורמים עוינים".

7. מנגד, באת-כוח המשיבה עמדה על כך שאין כל חולשה ראייתית בתיק; על המסוכנות שנשקפת מהעורר הנלמדת ממעשיו; על החשש מהימלטותו מן הדין נוכח מקום מגוריו; וכן, על כך שבדין קבע בית משפט קמא שאין מקום לשקול חלופת מעצר בעניינו של העורר.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בערר על נספחיו ונתתי דעתי לטענות הצדדים ובאי-כוחם, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

9. כידוע, החלטה על מעצרו של נאשם עד תום ההליכים המתנהלים נגדו, תלויה במספר תנאים מצטברים, כמפורט בסעיף 21 לחוק המעצרים: קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם; קיומה של עילת מעצר; והיעדר אפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של חלופה שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה (ראו, מיני רבים:

בש"פ 2875/23 חכמון נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.04.2023)). חרף טענותיו של העורר, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטתו המבוססת ומנומקת כדבעי של בית משפט קמא. ואבאר.

10. ראשית, קביעותיו של בית משפט קמא בכל הנוגע לסמכות בית המשפט, בדין יסודן. זאת, משחלק מן העבירות המיוחסות לעורר נעברו בישראל (ראו: סעיפים 7(א) ו-12 לחוק העונשין; ע"פ 4391/03 אבו ריא נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (13.12.2005)). די לשוב ולאזכר את שקבע השופט א' רובינשטיין בבש"פ 5383/13 דוידאר נ' מדינת ישראל (19.08.2013):

"ככל ששיחות הטלפון בין העורר לבין הסוכן מהוות חלק מן היסוד ההתנהגותי של עבירת הסחר בנשק, וככל שהתקיימו חלקן שעה ששהה הסוכן בישראל, בעבירת פנים עסקינן [...]. משלא היה זה המוכר [...], שיצר את הקשר עם הקונה [...] לא היתה העסקה יכולה להתממש ללא תיווך ביניהם, ומשכך נדרש אדם נוסף, אחד לפחות, לצורך השלמת העבירה; והתיווך של אדם אחר, או מספר אנשים, יהיה בנסיבות חלק מיסודותיה העובדתיים של העבירה. [...] נוכח מעורבותו הדומיננטית, לכאורה, של [המתווך] - יש לראות במעשיו חלק מן הביצוע העיקרי של העבירה" (שם, בפסקאות יח-יט).

11. שנית, בית משפט קמא עמד על המסד הראייתי הקושר בין העורר לעבירות המיוחסות לו, ולבטח בשים לב לשלב זה של ההליך - אף אני מצטרף למסקנתו לפיה קיימות ראיות לכאורה מספקות לצורך מעצרו של העורר. ויוזכר, כי במסגרת בקשה להארכת מעצר עד תום ההליכים, בחינתן של הראיות לכאורה מתמקדת בשאלה אם במכלול הראיות העומדות נגד הנאשם טמון פוטנציאל העשוי להביא להרשעתו בעבירות המיוחסות לו (ראו למשל: בש"פ 6226/23 עואדה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.09.2023)).

12. לבסוף, העורר לא הצביע על טעם משכנע המצדיק סטייה מן הכלל הידוע שלפיו אין מורים על שחרור לחלופת מעצר של נאשם בעבירות נשק (בש"פ 7737/23 עטיה נ' מדינת ישראל (01.11.2023)). כלל זה מתחדד נוכח המעשים המיוחסים לעורר, שמלמדים, לכאורה, על התנהלותו כסוחר נשק המציע מרכולתו - לכל דכפין.

13. הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"א בחשון התשפ"ד (5.11.2023).

שׁוֹפֵט